

Töölasesest ärakasutamisesest tuleb rohkem rääkida

Täna toimub seminar, mille eesmärgiks on teavitamine inimkaubanduse ja töölase ärakasutamise probleemist, teiste riikide kogemustest õppimine ning suurem koostöö ettevõtjate, riigiasutuste ja ärakasutamise ohvreid abistavate organisatsioonide vahel.

Justiitsminister Andres Anvelt märkis seminaril avasõnades, et töölase ärakasutamise probleemile tuleb järjest enam tähelepanu pöörata. „Arvestatav hulk eestlasi suundub tööle välismaale, et leida seal paremaid elu- ja palgatingimusi. Tihti aga satuvad inimesed paremate tingimuste asemel hoopis kehvematesse, kus nad on sunnitud töötama iga päev ebamõistlikult pikalt ja väikese tasu eest,“ ütles justiitsminister.

„Loomulikult peame riigina suutma kaitsta oma välismaal töötavaid kaasmaalasi. Täpselt sama tähelepanelikult tuleb meil jälgida siinsel tööturul toimuvat ning vajadusel sekkuda. Ka praeguse Ukraina kriisi valguses jõuab Eestisse tavapärasest enam inimesi, kes võivad aga oma haavatavusest ja valikute vähesusest tingituna langeda töölase ärakasutamise ohvriks. Eesti renomee tulijate kohtlemisel ei tohi halveneda, mistõttu on vajalik erasektori harimine,“ lisas Anvelt.

Anvelt jätkas sellega, et inimese ebaseadusliku tööjõuna ärakasutamise motivaator on kiire kasum, mis halvendab ausate ettevõtjate majanduslikku olukorda. „Seetõttu on avaliku ja erasektori koostöö probleemi teadvustamisel ülioluline just musta turu osakaalu vähendamisel. Ausa ettevõtja kasumit aitab suurendada vastastikune lugupidamine tööandja ja töövõtja vahel, mitte töövõtja nurka surumine,“ rääkis justiitsminister.

Tartu ülikooli õigussotsioloogia lektor Anna Markina tutvustas seminaril 2013. aastal läbi viidud uuringut „**Välistööliseks ekspuuteerimine Soomes, Rootsis, Eestis ja Leedus**“. Uuring toob välja erinevaid ärakasutamise juhtumeid ja viise, mida mõned tööandjad kasutavad, et ekspuuteerida võõrtöötajaid, teenida kasu ning petta ametivõime. Üheks selliseks meetodiks on töötajate ähvardamine ja abi otsimise takistamine, ebainimlike elamistingimuste pakkumine, palga vähendamine jne. Uuring tõi välja selle, et vene keelt rääkivad võõrtöötajad langesid tõsisema sunniisilise töö ohvriks kui eesti keelt kõnelevad inimesed.

Uuringu tulemused näitasid, et kõige levinum tööandjate sihtriik on Soome, seejärel Skandinaaviamaad, Saksamaa ja Suurbritannia. Välismaale tööle minemise põhjusteks on enamasti töötusest, ajutisest või madala palgaga tööst tingitud majanduslikud raskused. Välisriigis töö leidmiseks kasutatakse sageli tutvusi ja töövahendusportaale. Vahendusfirmade teenuseid kasutatakse vähem.

Tähtis on inimeste teadlikkuse tõstmine võimalikest ohtudest ja ärakasutamise ohvriks sattumise vältimine. Näiteks on üks kindel ohumärk see, kui tööandja ei soovi sõlmida lepingut.

Ka MTÜ Living For Tomorrow inimkaubanduse nõustamisliini 6 607 320 poole pöördub aina enam inimesi, kes ei küsi nõu ainult töölepingute teemal, vaid tulevad abi küsima konkreetsete pettuse- ja ärakasutamise juhtumitega. Kokku antakse aastas nõu ligi 700 inimesele. 2013. aastal oli töölaseks ekspuuteerimine mureks 15, seksuaalne ekspuuteerimine kolmel ja pettuse ohvriks langemine kuuel korral. Rohkem pöördub vene keelt emakeelena kõnelevaid inimesi, mis tähendab, et teavitust nende hulgas tuleb kindlasti rohkem teha.

Justiitsministeeriumi, välisministeeriumi, MTÜ Living For Tomorrow ja Tartu Ülikooli korraldatava seminaril „Vastutustundlik ettevõtlikkus: Inimkaubanduse ja töölase ekspuuteerimise ennetamine Läänemere- ja Balti regioonis“ eesmärk on probleemist teavitamine ja koostöö arendamine ettevõtjatega, et vähendada töölase ärakasutamist Eestis või eestlaste ärakasutamist välismaal. Ka ettevõtete seas on muutumas aina olulisemaks väärtuspõhise ja vastutustundliku ettevõtlikuse põhimõtete rakendamine, mis on aluseks koostöö suurenemisele.

Riik pöörab inimkaubanduse teemale järjest rohkem tähelepanu ka seadusandluses. Eestit peetakse

Töölasest ärakasutamisest tuleb rohkem rääkida

Avaldatud veebilehel Eesti Kohtuekspertiisi Instituut (<https://www.ekei.ee>)

inimkaubanduse lähte-, siht- ja transiitriigiks. Samas oleme liitunud inimkaubanduse direktiiviga, valitsusse jõuab lähiajal inimkaubanduse konventsiooniga ühinemise eelnõu ning välja töötatakse ka vägivalda vähendamise arengukava, milles keskendutakse inimkaubanduse tõkestamisele ja töölase ärakasutamise ennetamisele.

Allikas URL: <https://www.ekei.ee/et/uudised/tooalasest-arakasutamisest-tuleb-rohkem-raakida>